

TISZSAVIDÉK

VEGYES TARTALMU HETILAP.

<p>ELŐFIZETÉSI ÁR: Egy negyedévre 1 forint Félévre 2 forint Megjelen minden vasárnap reggel.</p>	<p>SZERKESZTŐSÉG: és KIADÓHIVATAL Csongrád, magtár-utca 41. hová az előfizetési- és hirdetési díjak, valamint a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.</p>	<p>HIRDETÉSEKET és nyilttéri közleményeket a kiadóhivatal mérsékelt árjegyzék szerint számít.</p>
---	--	--

Iparossegédeink önképzése.

Mintegy két hó előtt a szege-di iparos ifjusági egyesület körlevelet intézett a társegyesületekhez, hogy alakuljanak át közművelődési és önképzési egyletekké.

A körlevél fölött azonban ugy a fővárosi, mint a vidéki sajtó, igen csekély kivétellel, teljesen napirendre tért át, s csak itt-ott olvashatunk néhány rövid méltató sort.

Pedig az eszme bővebb ismeretét igényel, s megérdemli legalább azt, hogy egy rövidke cikkben foglalkozzunk annak életrevalóságával s a czéllal, mely nem egyéb, mint minden politika kizárásával, egyedül a tanulás és ismeretek fejlesztése által szolgálni a hazai ipar ügyének.

És ez eszmével foglalkozni most annál is inkább időszerűnek tűnik fel, mert a vasárnapi munkaszünettel járó kedvező helyzet az iparossegédek önképzési törekvéseinek csak előnyöket nyújthat.

Az eszme nemes, s a czél eléérése valóban kívánatos is.

A törekvő és a nemesebb utánvagyódó iparos-ifjuság bőviti ismereteit, nemesíti szívét, lelkét és ke-

délyét, s ezáltal elvonatik a hazafiatlan és áldatlan törekvésektől, melyek idegenből csempésztetnek hozzánk s tetszetős jelszavak használata mellett, a társadalmi rend felforgatásával hirdetnek soha el nem érhető eredményeket, de a melyektől a valódi hazafias magyar ifjuság, nemcsak a multban fordult el, de a jelenben sem akar azokkal érdekközösségben állani.

Az iparossegédek önképzési és közművelődési egyesületei nem akarnak mást elérni, mint azt, hogy törekvéseik által a munka tisztelét vivják ki, saját értelmiségüket fokozzák, hatványozzák. — Akarják ezeken kívül, hogy szorgalmuk és kitartásuk által bizalmat keltsenek fel maguk iránt, s tiszteletet érdekeljenek ki minden irányban.

Most, midőn a vasárnapi munkaszünet életbe lépett, midőn a törvény a munkában kimerült testnek pihenőt biztosít, az az iparos segéd, ki nem a korcsmai örömeiket keresi, hanem munkás voltából kifolyó önérzetével is számot vet, az üdülés mellett önképzésével is foglalkozhatik s erre is szakíthat magának időt.

Az iparos-segéd, ki az egész

hét folyamán dolgozott, a vasárnapot részben bizonyára önművelésére fordítja. Az iparos-ifjusági egyletekre tehát ezuttal sokkal jelentékenyebb feladat vár s nem csalódunk, ha azon reményünknek adunk kifejezést, hogy az ifjusági dalárdák is új életre kelnek.

De midőn az iparos ifjuságot önképzési és közművelődési egyletek és körök alakítására buzdítanók, nem mulaszthatjuk el egyszersmind azt is figyelmükbe ajánlani, hogy egyesülési törekvéseikből az egyesület kaszinói műnőségét ne hagyják számitáson kívül. Mert habár a kaszinóknak főczéljuk a társas összejövelelek útján való szórakozás, mindazonáltal a művelődésnek ma már hatalmas eszközei és emeltyüi is.

A hirlapok, s a könyvszekrények a szórakozási eszközök mellett békésen megférhetnek s ha a szellem üdülést óhajt, a tisztességes szórakozásmindenkor megengedhető.

Alkalmadtán egy-egy felolvasás nemcsak élvezetet nyújt, de gazdagítja is ismeretkörünket. S ha az iparos-ifjuság törekvéseinek csalhatlan jeleit mutatja, bizonyára mindennütt fognak akadni kiváló férfiak,

TÁRCSA.

MÁMOR.

Ereszkedik az alkony pirja,
Felleget borul, sötétedik —
Hajrá fiuk, bort a pohárba,
Igyunk, vigadjunk reggelig!
Ma még piros bor szítja kedvünk,
Vérünkben kedv s erő buzog,
Holnap tán kiterítve fekszünk
S némán bölintgatnak felettünk
Sötét árnyéku ciprusok.

De hogy mi lesz, minek keresnéd!
Hiszen a perc még a miénk,
Mienk a dal, a leány, a serleg,
S a mámor, mely bennök kereng,
S mig ennek aranyos kódében
Elménk káprázattal mulat
Hiába gyül felhő az égen,
E csalfa fény győz a sötétben
És kedvünk egyre szilajabb.

Hajrá fiuk, sohase bánjuk,
Hogy kótyagos lesz a fejünk,
Ha mindig józan fejjel járjuk,
Nyomoruság az életünk,
Szerelme nőnek, lángja bornak
Hitvány mint a föld más pora,
Mi benne kéjt, gyönyört lobogtat,
Mitől sziveink feldobognak
Az egyedül csak mámore.

INCZÉDY LÁSZLO.

Füzi Mózes.

Novella

Irta: Blázsik Mihály.

(Folytatás és vége.)

Oda esett a kiskapuba, ott veszté el eszméletét s midőn felébredt, onnan futott el az erdőbe s addig futott még birt, mig ujra le nem rogyott.

Oh! asszonyok hát nektek addig van az örökké, mig ti akarjátok, miért is nincs ez a szó meghatározva örökké, hogy meddig . . . csak örökké . . .

Sági Luczának is addig tartott az örökké, mig férje elment.

— A jó a kedves koma.

Egyszer valaki kopogtat az ismert ház ablakán s édesded szavakkal könyörg: „eressz be Luczikám.”

Az özvegybe összerenzen a vér, mi ez? . . . mintha férje hangját hallaná.

A nemezis áldozatot követelt.

Ismét visszanyerte lélekjelenlétét elmondja ezt a szót: „minden lélek dicséri az urat,” hátha csak az ura lelke kísérti.

De az a lélek nem távozott el, csak kérte, csak könyörgött.

— Azt gondolta magába Füzi Mózes, hátha mégis másé volt a gyermek és ő akkor mennyit vétett Luczikája ellen, lehet, hogy az még most is várja . . . várja . . .

Mig végre megnyilt az ajtó, belép a férj, kitért karral siet felesége felé, de az

huzódik, felsikolyt, a sikolyra felijed a gyermek . . .

A gyermekhangra megböszül a megcsalódott férj, késsel rohan hűtlen nejére s megöli . . . gyilkossá lesz, de egy erős kar, feltartá kezét a gyilkossal s földre teperi őt. Ő volt, a kedves az édes jó koma.

Az elejtett kés pengése, felébreszté az ájuló asszonyt, megragadta s mi előtt megakadályozhatta volna valaki, a hűtlen szívébe döfte azt.

Meghalt
Midőn eszméletét Füzi Mózes visszanyerte, vadulva pillantott széjjel, szeméi forogtak, arca gunymosolyt árult el s elrohant . . . de fülébe mindig ez csengett: . . . gyilkos . . . ! gyilkos!

Csak egy tanuja volt az egész eseménynek a kedves az édes jó koma.

De az hallgatott. . . .

Eltemették a megholtat, keresték a gyilkost, de nem tudták ki az, Füzi Mózes megholtának hitték.

Csak sok időre jelent meg az a halász — a halak bolondja — a nevezett helyen, elveszté előbbi alakját és senki sem tudta volna már nevén megnevezni, ki ő.

Egyszer az asszonyok, kik a halat rendesen megszokták venni, midőn sok kopogás után sem nyitott ajtót, reátörték s Füzi Mózes, a boldogság bolondja fölakasztva lógott.

De miért is szeretett olyan igazán!

kik felolvasásokra vállalkozva ez által nemcsak az iparos-ifjúság tekintélyét emelik, hanem az egyesület tagjainak igényeihez mért könnyed modoru tanulságos előadásai által az ott tartózkodást is kellemessé, vonzóvá teendik.

S mit szólunk még a szini-előadásokról, melyek az önképzésről és művelődésről alkotott program keretébe szintén oly szépen beillenek.

Csak a napokban olvastunk egy iparos ifjúsági műkedvelői előadásról, melyen az egyesület elnökének „A műhelybe vissza“ című darabja adatott elő. Az iparos életből vett alkalmi vigjáték, mely a szocialis törekvéseket s az indokolatlan sztrájkokat ostromozta, nemcsak a közönségnek tetszett, hanem gyakorlati haszna abban van, hogy a szövegben kifejtett tisztult s helyes elvek az iparos ifjúságnak mintegy vérebe mennek által, s jöhet bárhonnan is mételező áramlat, de hazafias iparosifjúságunk nem válik annak áldozatává.

Távol legyen tőlünk, hogy felekezetiesség vezéreljen bennünket, de elfogultság nélkül tekintve, be kell látnunk azt, hogy az általunk jelzett közművelődési és önképzési egyesületek csak akkor mozognak helyes irányban, ha akként vannak szervezve, mint a katolikus legényegyletek, aminőknek azokat az e téren elévülhetlen érdemeket szerzett Szabóky Adolfunk megalkotta s megteremtette.

Az ily egyesület csak akkor lesz szilárd alakokra fektetve, ha mint tisztán társadalmi és erkölcsi intézmény akar működni s csupán csak erkölcsi eszközökkel akarja céljait elérni; s ha ezen az alapon kívánja társas összejövetelét által az együvetartozás és társulás érzetének ápolását fejleszteni s ha önképzése és közművelődése tekintetében is az erkölcsi elvek vezérlik.

Az ily irányu önképzési és közművelődési törekvésekben bennünk mindenkor lelkes támogatókra és pártfogókra talál a hazafias iparos ifjúság.

Medor.

I r o d a l o m.

Egész tanítói működésem ideje alatt tapasztalnom kellett azt, hogy a magyar paedagogiai irodalom teljesen hijjával van egy oly vezérkönyvnek, mely az elemi iskola első osztályának belső életét, az első iskolai fegyelmzésnek, nevelésnek, és oktatásnak [módját, valamint] azon követelményeket, melyeket az első oktatás anyaga tekintetében a miniszteri tanterv támaszt, — a szülőkkel és a nevelés-oktatás egyéb barátaival megismertetné.

De nemcsak az iskolától kissé távolabb álló szülők és tanügybarátok, hanem az elemi oktatással szakszerűen foglalkozó tanítók és tanítójelöltek is nélkülözni kényte-

lenek egy oly szakmunkát, amely nekik az elemi oktatás legelső alapjának letétele tekintetében utbaigazítással szolgálja.

Találkozunk ugyan a magyar tanügyi irodalomban is oly művekkel, melyek az elemi első ismeretek valamely ágának módszeres feldolgozását tűzik ki feladatul, de egyetlenegy sincs forgalomban olyan, mely a zsenge gyermeki elme fejlődését nyomról-nyomra követve — az iskolai első év valamennyi kötelezett tantárgyának tanítását illetően — részletes utasítással látná el a szülőt és tanítót és amely gondjait az erkölcsi nevelésre és fegyelmzésre egyaránt kiterjesztené.

A tanítók nagyobb tájékozottsága, a tanításban és nevelésben való általános jártassága, ezeknek mégis lehetővé teszi azt, hogy a gyermekek oktatását a miniszteri tanterv szellemében s a modern paedagogia elvei szerint eszközöljék. — A szülőktől és az oktatással csupán mellékesen foglalkozó műkedvelőktől (u. n. házi tanítóktól) azonban teljesen megvan vonva a lehetőség arra, hogy gyermekeiket és illetve tanítványaikat a nyilvános iskolai oktatással egyöntetű házi támogatásban részesítsék. — Innen van aztán, hogy a szülők és a szakszerű oktatáshoz nem értő házi tanítók az iskolával teljesen ellenkező, elavult módszerükkel vagy a módszer teljes hiányával nem hogy elősegítenék tanulásban a gyermeket, hanem annak előmenetele elé — akaratlanul bár — valóságos mesterséges akadályokat gördítenek.

Az iskolai oktatásnak a házi tanítással való egyöntetűvé tétele céljából azért egy olyan vezérkönyv (gyakorlati kézikönyv) kiadására határoztam el magamat, mely a tanítóknak és nevelőknek, valamint a gyermekek oktatásában kellő jártassággal nem bíró, vagy abban teljesen tájékozatlan szülőknek és házi tanítóknak (correpetitoroknak) az elemi iskola első osztálya számára kiszabott összes tantárgyak, — nevezetesen: a beszéd- és értelemgyakorlatok, — irva-olvasás, — számolás- és énekek — a paedagogia modern elvei szerint való módszeres tanítása, — a tananyag felosztása, a tanmenet, — továbbá a figyelem ébrentartása (fegyelmzés). — végre az oktatás céljának a nevelés céljával való egyesítése tekintetében, könnyen felfogható modorban, részletes utmutatással szolgáljon.

A könyvnek azon részében, mely a beszéd- és értelemgyakorlatok tanításával foglalkozik, a gyermek-versikék megválasztásánál különös tekintettel voltam az újabb korbéli gyermekversirodalom legkiválóbb termékeire s úgy ennél, mint a többi tantárgynál arra fordítottam a főfigyelmet, hogy a növendék játszva, mintegy észrevétlenül s lehetőleg az önkifejtő (kérdő) tanulak segítségével vezetessék be az első ismeretekbe.

A vallás-erkölcsi nevelést a jellemfejlés és a társadalmi együttérzés legfontosabb tényezőjének tekintvén, ezen érzelm felébresztésére mindenütt, a hoi azt a tárgy természete és a helyzet megengedte — kiváló gondot fordítottam.

További tájékozásul még csak annyit kívánok megjegyezni, hogy a tantárgyak mindenike az egész tanítási év 10 hónapjára van felosztva és hogy az irva-olvasás és tanítása tankönyvtől és az iskola jellegétől függetlenül tárgyalatik — mi a vezérkönyvet bármely iskolában való használatra alkalmassá teszi, — az ének-tanítás módszere pedig a hangjegyolvasásba való bevezetésnek könnyű szerrel való keresztülvitelére is utmutatást kíván nyújtani.

A könyv „A GYERMEK ELSŐ TANÍTÓJA“ „Vezérkönyv az elemi népiskola első osztályában kötelezett összes tantárgyak tanítására“ cím alatt, mintegy 20 — esetleg több nyomtatott ivnyi, nagy nyolczadrét alakú terjedelemben folyó évi szeptember hó végéig fog megjelenni.

Előfizetési ára: füzve 1 frt 50 kr., kötve 2 frt, melyért a könyvet keresztükötés alatt bérmentve fogom megküldeni.

Gyűjtőknek hat előfizetett példány után tisztelet-példánnyal szolgálók.

A könyv ára megjelenés után, füzve 2 frt, kötve 2 frt 50 kr. lesz.

Az előfizetési pénzek legczélszerűbben posta-utalvánnyal, alulírott nevére, Buda-

pest, VIII. ker. kerepesi-ut 71. sz., II. emelet, 23-ik lakás-szám alá küldendők.

Felkérem az igen tisztelt érdeklődőket az előfizetési pénzeknek minél előbb való beküldésére, hogy a nyomtatandó példányok mennyisége iránt némi tájékozást szerezhessenek.

Végre az iskolák igen tisztelt igazgatóihoz, vezetőihez, iskolaszékekhez s a nép-oktatás terén működő kartársaimhoz és barátaimhoz fordulok azzal a kéréssel, hogy ezen sok fáradsággal és anyagi aldozattal létrehozott munkám pártolása és terjesztése által, a népoktatási irodalom terén kifejtett eme törekvésemet méltányolni és elősegíteni sziveskedjenek. Az egyes iskolák igen tisztelt igazgatóit arra bátorodom még különösen felkérni, hogy ezen előfizetési felhívást a vezetésük alatt álló iskola tantestületének tisztelt tagjaival megismertetni kegyeskedjenek.

Hazafias tisztelettel Budapest, 1891. év július havában.

Juhay Antal,
fővárosi tanító.

Ujdonságok!

Csongrád, 1891. augusztus 2.

— **Uj szer a tüdővész ellen.** Lannelongue dr. párisi orvos bejelentette a francia akadémiának, hogy ő új gyógyítási módját találta fel a tuberkulózisnak. Lannelongue dr. szere egy czink-kloridból csinált anyag, melyet éppen úgy fecskendeznek be a testbe, mint a Koch szerét, csak hogy ez a francia oltóanyag nem zavarja föl az egész szervezetet, mint a Koché, csupán a beteg részre hat. Lannelongue azt állítja, hogy eddigi kísérletei sikerültek. Az akadémia bizottságot küldött ki a találmány megvizsgálására.

— **Meghívó.** A csongrádi iparos ifjúság f. hó 15-én n.-boldog-asszony napján, a „Fiume“ szállodában a Pusztá-Kengyelen szerencsétlenül jártak felsegélyezésére a kunfélegyházi zenekar közreműködésével zártkörű „TÁNCZVIGALMAT“ rendez, melyre a helybeli és vidéki nagy közönség b. figyelmét már előre is felhívjuk. Belépti-díj személyenként 60 kr. a táncmulatság kezdete 8 órákor. Felülfizetések a jótékony cél iránti tekintetből köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. A tiszta jövedelem a fentjelzett szerencsétlenül járt családok felsegélyezésére fordittatik. — Tekintve a jótékony célt és tudva közönségünk mindig kifejtett pártfogó szíveségét — hisszük, hogy most is számos hozzájárulásuk által ezen jótékony célú bál sikerülni fog.

— **Váry Gellért** városunk szülötte, a váci kegyesrendi újoncznövelde tudós mestere, mint halljuk, beadta a rendkormányhoz lemondását ezen állásáról, s így valószínűleg eltávozik Vácraól, hol 18 évet töltött s a közönségnek osztatlan tiszteletét s nagyrabecsülését bírta.

— **A „Polgár-Kör“** Nagyboldogasszony napján saját helyiségében zártkörű táncvigalmat rendez.

— **Uszást tanulóink** figyelmébe. Legújabbban uszóövet találtak föl, melynek igen egyszerű, de hasznos szerkezete van. Az övön egy lapos kupakban folyékony szén-sav van elhelyezve, melyet az uszó veszély esetén újjának egy érintésével az övön alkalmazott két légmentes zsákba vezet, mi által e zsákok fölfúvódnak s az uszót felszinen tartják. Az a készülék, mely a szén-savat a zsákba vezeti, igen elmés szerkezetű s a mi a fő dolog, az egész öv a készülékkel s a zsákokkal együtt csinosan van kiállítva s távolról sem képez terhet az uszóra nézve. Alig különbözik valamilyen a nemrég még divatban volt női bőrovektől. Az uszás tanítása körül sok helyütt máris ez új találmányt érvényesítik.

— **Esküvő.** Szőke Gáspár, városi adószedő f. hó 5-én, Ó-Kécskén tartja egybekelését Sáfrány Mariska kisasszonnyal. Hosszan tartó boldogságot kívánunk nekik.

— **Magyarfaló fináncz.** A szegedi törvényszék 14 évi fegyházra ítélte Hammel Károly horgosi pénzügyört, a ki csupa magyar gyűlöletből agyonlőtt két földmivest.

— **Nagy gyümölcsök** termelése. A kö-

zónségeknél nagyobb gyümölcsök a fáknak, sőt a gyümölcsösnek is díszére szolgálnak bizonyára mindenkit gyönyörködtetnek, aki a természet műveiben egyáltalán gyönyörködni tud. S azt említenünk is felesleges, hogy a kiváló példányokért 2-3-szorosa nagyobb árakat fizetnek, mint a rendes nagyságúakért. Sok módja van a gyümölcsök nagygyá termelésének, ezek közül azonban itt csak egy módot akarunk ismertetni, — mely hosszas gyakorlat által igen hatályosnak bizonyult; értjük a hossz-igen metszések alkalmazását a termőfán. Az eljárás következő: A gyümölcsök fejlődésének idejében a gyümölcs tövétől kezdve a termő galy kergét élés késsel felhasítjuk s ezen behasítást az öregecs fán is (tehát az ágon, melyből a termő hajtás kinőtt) mintegy 8—10 ctm. hosszúságban folytatjuk s a vastagabb fán a főmetszéstől jobb s balra is csinálunk két kisebb metszést. A metszésnek gyengének kell lenni, hogy ne az egész hancsréteget vágja keresztül. Ez eljárás czélja kéregsebeket okozni. A természet ugyanis ezután rögtön iparkodik a sebeket begyógyítani mi czélből nagymennyiségi nedv tödul az illető ágba s így a gyümölcsbe is. Ez utóbbi nagy mértékben történik s már 2 hét múlva észre lehet venni, hogy a gyümölcsök növelnek.

— **Városi közgyűlés** volt pénteken, melyen több fontos tárgy lett elintézve. Térésükre miatt lapunk jövő számában emlékezünk meg arról.

— **Egy jeles orvos** legújabb időben felállította azt a tételt, hogy az orvosoknak nagyon kevés dolguk volna, ha az emberek minden nap ennének gyümölcsöt és pedig minél többet. Ez az igazság senkit sem illet annyira, mint a gazdákat, mert nekik van egészségi szempontból szükségük a gyümölcsre. — A legtöbb gazda házában tulságosan sokat vesznek be a jóból. A sok zsíros nehéz táplálék sokféle betegséget okoz, melyek, ha nem is gyűrnek mindjárt ágyba az embert, azért mégis kellemetlenek, mert általános rosszullétet okoznak s rövidítik az életet. A sok nehéz ételnek kitünő ellenszere a gyümölcs. Ezért különösen a gazdák háztartásában mindig, az év minden szakában kellene gyümölcsöt enni.

— **Komédiás csapat.** Annyi lesz már városunkban a komédia, hogy az ember uton-utfélen gyönyörködhet benne. A szentháromságtéren egy újabb komédiás trupp ütött sátor.

— **A népkerti vendéglős** és a szintársulat harcra. Folyó hó 29-én, szerdán délelőtt a vendéglős és neje a szintársulattal követeléseinek behajtása végett egy kis beszéd és értelem gyakorlatot tartott, aminek aztán nagyon természetesen, hatalmas veszekedés lett a vége, ugyanyira hogy még a helybeli bíróság is beleavatkozott s ugy látszik, hogy ezen kriminális ügynek végbe fejezése körülbelül Szegeden a kir. törvényszék előtt lesz eszközölhető.

— **Hogy a lekvár ne égjen az üsthöz.** egy marék kavicsot szokás beledobni a legvártömögbe. Ólomgolyókat nem szabad beledobni, mert az mérgezést okoz. Hogy a lekvárban réz van-e, vagy ólom, könnyen meg lehet tudni, ha egy adagot forró vízzel jól keresztlygurunk, tiszta fényes késpengét beleszurunk s azt félórát benthagyjuk. Ha a penge kivevőkor vöröses, akkor réz, ha pedig kékeszürke, akkor ólom van az ízben.

— **Városunk** egész nagyvárosiassá akar emelkedni. Legalább azt mutatja az a sok csinos jelző új tábla, mely minden utcza sarkán valóban feltűnik. Idegeneknek jó szolgálatot tesz ez az ujonan készített utczejelző tábla.

— **A gazda-ifjuság** Nagyboldogasszony napján a „népkert“-ben, továbbá a „pannonia“ szállodában szintén aligalmat rendez, belépti-díj személyenként mindkét helyen egyformán 60—60 krban állapították meg a rendezők által.

— **Villamos világítás** lesz még az év folyamán Szatmáron. A kormány már helyben hagyta a megyegyűlés idevonatkozó határozatát. A várost 500 villamos lámpa fogja megvilágítani. Mi pedig boldog csongrádiak örvendünk a mennyei világításnak, mert bizony még olaj lámpásunk sincs. Ugy vagyunk még a világítás eszméivel mint hajdan ősapáink. Lehet talán felsőbb hely-

ről, egyszer majd kötelezővé tesszik városunk, sáros utczáinak világítását.

— **A kereskedelmi jog** és ismeretek téra havi folyóirat dr. Róth Pál budapesti ügyvéd szerkesztésében a következő, igen érdekes tartalommal jelent meg: Az 1890. II. törvényezik a védjegyek oltalmáról. Irta: dr. Neumann Ármán. országgyűlési képviselő, egyetemi tanár. A postajog Magyarországon. Irta: dr. Róth Pál. Törvénykezés. Hazai rendes bíróságok. — Külföldi bíróságok: A fényképek művészeti értékéről. Biztosítási szemle. A tüzkárbiztosítás Törökországban. Irta: Rádl Péter, Konstantinápolyban. — A biztosító társaságokra vonatkozó állami felügyelet Svájcban. — Biztosítási szakértekezlet a kereskedelmi ministeriumban. Különlék. A világpostaegetlet története és a bécsi kongresszus. — Ügyvédek alkalmazása a külföldi cs. és kir. consulságoknál. — Munkahivatal szervezése Franciaországban stb. Irodalom. Elfizetési ár: Fél évre 3 frt. Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest V. kerület Váczi körút 34-ik szám.

— **Népszerű pap.** Szegeden a minorita rend legutóbbi tartománygyűlésén Orbán Jácint volt rendházfőnök helyett Gera Miklóst választották meg gvardiánnak. Orbánnak ez a mellőztetése mint Szegedről tudósítanak, nem tetszett a felsővárosi híveknek, a kik gvardiánjukat tíz éves otléte alatt, a legnagyobb mértékben megszerették. Most, hogy helyébe egy nyolcvan éves szerzetest rendelt a tartománygyűlés, a felsővárosi hívek körében mozgalom indult meg aziránt, hogy a közkedvelt gvardiánt, Orbán Jácintot helyezze vissza a rend a szegedi házfőnökségbe. A hívek ily értelmű kérvényt szerkesztettek, melyet már át is vitt Aradra Jánošy Demjén tartomány-főnökhöz egy kilencztágu küldöttség. A küldöttséget Babarczy József ügyvéd és törvényhatósági bizottsági tag vezette.

— **Tűz.** Szombaton délután 5 órakor Zsinór-utcán Eszes Sándor és Benke János házai teljesen porrá égtek. A szomszéd házakat nagy erőfeszítéssel megmentették. A tűz keletkezése gondatlanságból származott. Rendőrségünk jelen alkalommal, a másod bíróval együtt emberül megállták helyüket s nekik köszönhető, hogy a tűzvész tovább nem terjedt.

— **Nagy felhőszakadás** volt Lubochán, Liptóme gyében, mely megrongált sok vasuti hidat is.

Nyiltér, *)

Szlávik János népkert-bérlő tudatja a nagyérdemű közönséggel, hogy a népkertet hajlandó bárkinek ugyanazon feltételek mellett, a mely közöttte és a város között hosszab időre terjed — által adni.

Bővebb felvilágosítás ezen ügyben, fentjelzett bérlőnél nyerhető.

Csongrád község közgyűléséhez fellebbezése Csemegi Antal csongrádi lakosnak

(Folytatás.)

És azon számadások nem igen szoktak többé napvilággal elbírálást nyerni, a 2000 frtos, és csak a főszámvevő, érvénytelen jelentésének elméletén alapuló 2499 frt 20 kros kiszámítás, — illetőleg számadási ügy megvizsgálását teljesítő községi közgyűlés elnöke; — miután azon ügy, az alispánra nézve igen kényes természetű volt, szinte a csongrádi járás főszolgabírója volt, ha tehát az említett közgyűlés is számadó vizsgáló közgyűlésnek lehetett elkeresztelhető, nekem mint keresztény embernek, nem illik azt nevével megfosztani akarni, és ahhoz

*) E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

alkalmazottan tartom fellebbezési indokaim kiemelésének további menetét. — Tehát számadási közgyűlés volt... és ha az volt, látott-e már okos fejű? és világos szemű ember? számadást, — számadás nélkül megvizsgálni? vagy a fentebb említett természeti adományokkal ellátott ember hallott-e már esetet? hogy valakit. számadásból folyólag, számvevői észrevételek és arra adott, vagy legalább adni kellett feleletek nélkül marasztaltak volna, továbbá ugyancsak az említett természeti adományokkal felruházott egyén, alkotmányunk fejlődési korszakából következett, községi közigazgatási törvényeink idősza, — és jelenleg az 1886. évi XXII. trvez. 142. és 14. §-a rendelkezése — óta, hallott-e már olyan esetet, hogy a beadott észrevételek egy község közgyűlése által határozatilag elutasítottak jelentettek volna ki, és a marasztalás az alapon kimondatott volna, — miután olyan boldog halandót, Csongrád község közgyűlésében jelen volt, és az említett határozat hozatalába befolyt 16 számandó egyéne kivül, e szép magyar hazába haszlatlan keresnénk, ezalapon, semmi kétség sem férhet hozzá, hogy a neheztelt számu határozat, mint törvényellenesen, és oktalanul hozott, megsemmisítendő; de megsemmisítendő még azért is, mert a helyes észjárás és törvényeink rendelkezéseire való figyelemmel, — nem az lett volna az eljárás, hogy a tulajdonképeni számadó ragadja a kezébe az ügy referálását, az mint a sérelmes számu határozat hozatalánál történt, hanem először a számadó megnevezése, tekintőleg minősítése tekintetében kellett volna határozni, és annak alapján az illető számadót, számadása elkészítése és betérjesztésére kötelezni, és amennyiben a kitűzött záros határidő alatt köteletségének nem tett volna eleget, számadási, felhívási keresettel megátadni, és ez esetben állott volna módjában, akár a bíróságoknak, akár a közigazgatási hatóságoknak a számadásokat, a számadóval szemben elbíralni. sőt az esetben módjában, sőt köteletségében állott volna a számadónak, az igazoló adatokat, tekintőleg okmányokat beszerezni, és ezen eljárás mellett nem jutott volna a vármegye főszámvevője sem azon kényszer helyzetbe, hogy hamis combinatio alapján, elméletekre fektetve, kellett neki jelentését elkészítenie.

Miután pedig az eljárás nem ekként történt, a határozat, mint a fentebb említett indokok alapján is törvényellenes, — a természetes észjárással ellenkező — alapjában és minden porcikájában megsemmisítendő, mi végből kérem a közgyűlést legyen szives jelen fellebbezésemet, vonatkozó ügyiratokkal felszerelve, — Csongrádvármegye tekintetes törvényhatóságához sürgősen fölterjeszteni, kérvén a tekintetes törvényhatósági közgyűlést, méltóztassék a folsorolt indokaim alapján, a neheztelt számu határozatot megsemmisíteni, és a további szabály és törvényszerű eljárás foganatosítása végett, az intézkedéseket megtenni, és Csongrádvármegye alispánja ellen, a felsorolt, — és bármikor igazolható indokok alapján a fegyelmi vizsgálatot elrendelni.

Kelt Csongrádon, 1891. július 14.

Maradtam hazafiuí üdvözléssel:

Csemegi Antal.

Vasuti menetrend.

— Érvényes 1891. június 1-től. —

A vonat indul Csongrádról: délelőtt 10.	
érkezik Kun-Kis-Szállásra	10.35.
" Félégyházára	11.—
indul Szeged felé s em v.	11.47.
" Szegedre érk.	1.14.
indul Budapest felé gyorsv.	11.47.
" Budapestre érk. d. u.	2.05.
A vonat indul Csongrádról: délután 2.10.	
érkezik Kun-Kis-Szállásra	2.48.
" Félégyházára	3.13.
indul Szeged felé gyorsv.	3.46.
" Szegedre érk.	4.44.
indul Szegedre helyi szem. v.	4.53.
" Szegedre érk.	6.43.
A vonat indul Budapestre szem. v.	5.02.
" " érkezik Budapestre	8.40.
A sz. v. indul Budapestről d. e.	7.43.

Vasárnap, 1891. augusztus 2.

"	"	érkezik Félégyházára . . .	11.35.
"	"	indul Csongrád felé d. u. . .	12.5.
"	"	érkezik K.-Kis-Szállásra . . .	12.35
"	"	érkezik Csongrádra	1.08.
A vonat	indul Szegedről d. u.	10.74.	
"	"	érkezik Félégyházára	11.46.
"	"	indul Csongrád felé	12.05.
"	"	érkezik Csongrádra	1.08.
"	indul Budapestről sz. v. d.	12—	
"	"	Félégyházára érkezik	4.39.
A vonat	indul Budapestről	1.25.	
"	"	Félégyházára érkezik	3.45.
"	"	Csongrádra ind.	5.10.
"	"	K.-Kis-Szállásra érkezik	5.37.
"	"	Csongrádra érkezik	6.01.
"	indul Szegedről	3.15.	
érkezik	Félégyházára	4.52.	
"	indul Csongrád felé	5.10.	
érkezik	Kun-Kis Szállásra	5.37.	
"	"	Csongrádra érkezik	6.10.

Gőzhajózási menetrend.

I.

A gőzhajó indul Csongrádról Szegedre:

"	"	Szedán	} reggel 4 óraker
"	"	Pénteken	
"	"	Vasárnap	

Csongrádról Szolnokra:

"	"	Kedden	} reggel 4 óraker
"	"	Csütörtökön	
"	"	Szombaton	

II.

A gőzhajó indul Szegedről Szolnokra:

"	"	Hétfő	} d. u. 3 óraker
"	"	Szerda	
"	"	Pénteken	

Ezek Csongrádra érkeznek 9—10 óra közt.

III.

A Gőzhajó indul Szolnokról Szegedre:

"	"	Kedden	} d. u. 3 óraker
"	"	Csütörtökön	
"	"	Szombaton	

Ezek Csongrádra érkeznek 9—10 óra közt.

Szerkesztői üzenetek.

— I. L. Budapest. Csinos költenyéreért fogadják köszönetünket. Várjuk a várandókat.

— Cs. Helybe. T. urra vonatkozó közleményének a legnagyobb sajnálatunkra nem adhatunk helyet. Küldje be Szentesre, ott bizonyára közlik.

— K. L. Helyben. Mult számunkban hozott szövegvétényt a 15 beküldő közül ön fejtette meg leghelyesebben. Ennek folytán a kitűzött jutalom művet megnyerte. Atvételét szerkesztőségünkben bár mikor eszközölheti.

— Cz. Budapest. A szövegvétény hőse ma még egy tiszamenti városban üzi unalmát. — Hogy élő alak-e? Nagyon természetes! Ambár ha azt mondjuk róla, hogy élő halott, akkor sem hazudnánk.

— A . . . s Szerkesztés. Lassan a testtel. Pár hét múlva közöljük, de változtatással, mert ily alakban okvetlen kravalt idézne elő. Azért nem féljen, a leplezés, értékéből nem veszít semmit.

Felelős szerkesztő: SZILBER JÁNOS.

HIRDETÉSEK.

Reich Jenő

GABONA BIZOMÁNYIÜZLETE ÉS NAGY KERESKEDESE

Budapest, V. Mérleg-utca 12. sz. alatt, az „Európa“ szálloda mellett.

ajánlja dusan felszerelt raktárát a következő gazdasági és ipar cikkekben mint:

Valódi oliva

Belföldi savmentes

Orosz Baku

Ásvány

Orsó

Vulkan

Thowotféle sűrű

Valvoline

Pálma

Hengarkenő

Petroleum valódi amerikai

Császárolaj „ „

Kocsikenőcs

Carbolineum

Karboppor

Portlandi és Román Cement

Kékkő, páczolásra

Gabona és lisztes zsákok

Vizmentes ponyvák

Repezeponyvák

stb. stb. a legjobb minőségben jutányos árak mellett. Árjegyzék és minta ingyen és bérmentve.

Csodák Csodája!

Cleopatra csoda arczkenőcs az osztrák-magyar monarchia előkelő orvosai által megvizsgáltatott, a bőrre teljesen ártalmatlannak, de hasznosnak találtatott.

Rövid idő alatt eltávolít mindenféle bőrbajt, nevezetesen: szeplőt, májfoltokat, pattanásokat, szemölcsöket stb. — Az arcznak késő koráig egészséges fehér rózsás színt kölcsönös, az arczbőrt puhítja, hosszabb használat után eltávolítja a ráncokat. Csak czimeremmel ellátott tégelyek a valódiak. — Hamisítástól nagyon vigyázni kell.

Kapható utárvét mellett Budapestben VI. Andrássy-ut 128.

Egy tégely ára 1 frt 50 kr. Cleopatra szappan 60 kr. **TÓTH E.**
Cleopatra Poudér 1 frt. Cleopatra fogpor 80 kr.

Melyik lapra fizessünk elő?

Gazdag tartalmánál, nagy terjedelménél fogva a legolesőbb magyar lap az

„EGYETÉRTÉS;“

a mely az új évvel immár 25-ik évfolyamába lépett. Ez a magyar olvasó közönség lapja. Hiteles forrásokból származó értesüléseinek gyorsasága alapossága és sokasága, rovatainak változatossága, kitünősége, a különböző olvasmányok gazdag tárháza tették az „Egyetértés“-t népszerűvé. Az országgyűlési tárgyalásokról a legrészletesebb s e mellett tárgyilagos hű tudósítást egyedül az „Egyetértés“ közöl. **Gazdasági rovata** elismert régi tekintélynek örvend. A magyar kereskedő és gazdaközönség nem szorul többé idegen nyelvű lapra, mert az „Egyetértés“ kereskedelmi és tőzsdei tudósításainak bőségével s alaposságával ma már nem versenyezhet más lap. A kereskedő, az iparos s a mezőgazda megtalálja mindazt az „Egyetértés“-ben, a mire szüksége van. Változatosan szerkesztett tárczájában, annyi regény olvasható, mint egy lap sem. Két három regényt közöl egyszerre, úgy, hogy egy év alatt 30 — 40 kötetnyi regényt részint eredetit, részint a külföldi legjelesebb termékeket jó magyarságu fordításban kapnak az „Egyetértés“ olvasói. A ki olvasni valót keres és a világfolyásáról gyorsan és hitelesen akar értesülni, fizessen elő az „Egyetértés“-re, melynek előfizetési ára egy hóra 1 frt 80 kr, negyedévre 5 frt s egy évre 20 frt. Az előfizetési pénzek az „Egyetértés“ kiadóhivatalába küldendők. M u t a t v á n y s z á m o t a kiadóhivatal kívánatra egy hétig ingyen és bérmentve küld.

Elfizethetni Csongrádon, a „Tiszavidék“ kiadóhivatalában.